

KISA SÜRELİ BELLEK

BİLGİ İŞLEME SÜREÇ VE YAKLAŞIMLARI

Çoklu Bellek Sistemleri Yaklaşımı

BELLEĞİN BİLŞENLERİ	BELLEĞİN AŞAMALARI	BELLEĞİN İŞLEMLERİ
Kısa süreli bellek	Belleğe kodlama	Yüzeysel tekrar
Çalışma belleği	Bellekte depolama	Özümseyerek tekrar
Uzun süreli bellek	Bellekten geri getirme	İşlemenin derinliği
Epizodik bellek		Transfere uygun işleme
Semantik bellek		

- Çoklu bellek sistemlerinin bir diğer önemli işlevi ise, olası bir travmadan etkilenen beyin bölgesinin sorumlu olduğu işlevlerin belirlenmesi sırasında işlev görmesidir.
- Ancak bellek ile ilgili ayrımların yapılması sırasında dikkatli olmak gerekir. Hatırlamadaki her tür farklılık, beyin ya da bellek işlevlerindeki farklılıklara işaret etmemektedir.
 - Örneğin yaşlı ve genç yetişkinlerin isim hatırlamaları gereken bir görevde; yaşlı ve gençlerin hatırladıkları isimlerin farklılaştığı görülmektedir. Ancak bu farklılık, ne farklı bellek sistemlerine sahip oldukları anlamına gelmektedir, ne de beyin işlevlerinde farklılıklara işaret etmektedir. Bu farklılık yalnızca yaş farkından kaynaklanmaktadır.

- William James, en sağlam bellek modellerinden birini oluşturmuştur. James'e göre belleğin doğasında bir ikilem bulunmaktadır.
- Bazı şeyler algılanıp belleğe girmekte ve orada oldukça uzun bir süre kalmaktadır. Buna karşın bazı olaylar algılanmakta, belleğe girmekte ancak yeterince işlenmemesi nedeniyle kısa sürede bellekten silinmektedir.
- William James böylece bugün bellekle ilgili bilinen en temel ayrımı yapmıştır:
 - 1) Kısa Süreli Bellek
 - 2) Uzun Süreli Bellek

Bellek Türleri

- Kısa Süreli Bellek
- Çalışma Belleği
- Uzun Süreli Bellek
- Epizodik Bellek
- Semantik Bellek
- Prosedural / İşlemsel Bellek
- Otobiyografik Bellek

- En çok kabul gören bellek ayrımı;

- Kısa süreli bellek ve
- Uzun süreli bellektir.

- Duyusal depo
- Kısa süreli depo
- Uzun süreli depo

- Kısa süreli bellek
- Çalışma belleği
- Uzun süreli bellek

Kısa Süreli Bellek (KSB)

- Kısa süreli bellek (KSB), çevremizden sayısız uyararı toplayan reseptörler ile geniş bir bilgi deposu olan uzun süreli bellek arasında bulunan önemli bir bellek türüdür.
- Kısa süreli bellek sınırlı sayıda bilginin toplanabildiği bir alandır.
- 1959 yılında Lloyd Peterson ve Margaret Intons-Peterson, geçici bir bellek deposu bulunduğuna ve kullanılmadığı takdirde buradaki bilginin kaybolacağından söz etmişlerdir.
- Oysa 100 yıldan daha uzun zaman önce James ve Ebbinghaus benzer ayrıntılara işaret etmişlerdir.

Kısa Süreli Bellek (KSB)

- Kısa süreli bellekteki bilginin temel işlevinin, uzun süreli belleğe hizmet etmek olduğundan söz edilmektedir.
- 'Tekrar' bunun için kullanılan temel yöntemlerden biridir. Tekrar, bilginin kısa süreli bellekte daha uzun tutulmasını ve uzun süreli belleğe aktarılması için fırsat oluşmasını sağlamaktadır.
- Tekrarsız bilginin yerleşmesi mümkün değildir...

Kısa Süreli Bellek (KSB)

- İkili bellek sistemini destekleyen birçok kanıttan söz etmek mümkündür. Örneğin;
 - İkili beyin sistemine ilişkin en önemli kanıtlardan biri; H. M. Vakasıdır. H. M. şiddetli epilepsisi olan bir hastadır ve bu şikayetlerinin giderilmesi amacıyla orta temporal bölgede iki taraflı bir müdahale yapılmıştır.
 - Hastanın epilepsi şikayetleri önemli oranda azalmasına rağmen ileri düzeyde amnezik olmuştur yani bellek kaybına uğramıştır.

Kısa Süreli Bellek (KSB)

- Kısa Süreli Bellek Kapasitesi

- Sayı dizileri, anlamsız heceler, işaretler ya da kelime hatırlama ile ilgili yapılan çalışmalarda da benzer sonuçlar elde edilmiş, yani katılımcılar genelde 7 birim bilgiyi hatırlayabilmişlerdir.

- KSB ve kümeleme – KSB'nin paradoksal yapısı

- Örneğin: K M F Ş U T D – 7 Harf

- Örneğin: Dersimiz 618 nolu sınıfta devam etmektedir – 37 Birim

Kodlama ve kümeleme düşünme sürecinin can damarıdır. Böyle olmasaydı, düşünce sistemimizde ciddi bir yavaşlama söz konusu olurdu.

Kısa Süreli Bellek

- KSB'nin kapasitesi, yedi birimle sınırlı olabilir, fakat her bir birimdeki bilgi miktarı muazzam şekilde değişebilmektedir.
- KSB'deki bilgiler genellikle birim sayısından bağımsız olarak yeni bir bilginin gelmesi ile birlikte genelde kaybolmaktadır.

Kısa Süreli Bellek (KSB)

- Kısa Süreli Bellek Kapasitesi

- Birim bazında 7 birim bilgi ile sınırlı olduğu; süre bazında bakıldığında ise, laboratuvar koşulları altında belleğin kapasitesinin 15-30 dk ile sınırlı olduğu, günlük yaşamda ise bu sürenin genelde daha düşük olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
- Kısa süreli belleğin zaman ve birim ile ilgili sınırlı kapasitesinden bağımsız olarak, bilgilerin yer değiştirmesi ile ilgili de bir kapasite sınırlaması bulunmaktadır.
- Yeni bir bilgi sisteme girdiğinde eski bilgi (eğer uygun biçimde depolanmadıysa) yenisiyle yer değiştirecek ve eski bilgi unutulacaktır.